

EUROPOS SĄJUNGA

EUROPOS PARLAMENTAS

TARYBA

**Strasbūras, 2010 m. rugsėjo 22 d.
(OR. en)**

**2009/0070 (COD)
LEX 1137**

**PE-CONS 22/1/10
REV 1**

**RECH 210
COMPET 183
IND 78
TRANS 142
POLARM 18
ECOFIN 320
TELECOM 61
ENER 175
CODEC 485**

**EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS
REGLAMENTAS DĖL EUROPOS ŽEMĖS
STEBĖSENOS PROGRAMOS (GMES)
IR JOS PRADINĖS PRAKTINĖS VEIKLOS 2011–2013 M.**

**EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS
REGLAMENTAS (ES) Nr. .../2010**

2010 m. rugsėjo 22 d.

**dėl Europos Žemės stebėsenos programos (GMES)
ir jos pradinės praktinės veiklos 2011–2013 m.**

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,
atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 189 straipsnį,
atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,
atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ¹,
pasikonsultavę su Regionų komitetu,
laikydami įprastos teisėkūros procedūros ²,

¹ 2010 m. sausio 20 d. nuomonė (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje).

² 2010 m. birželio 16 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2010 m. rugsėjo 13 d. Tarybos sprendimas.

kadangi:

- (1) 2001 m. birželio 15-16 d. susitikime Geteborge Europos Vadovų Taryba susitarė dėl tvaraus vystymosi strategijos, kuria siekiama bendrai sustiprinti ekonominę, socialinę ir aplinkos politiką ir papildė Lisabonos procesą aplinkos aspektu.
- (2) 2007 m. gegužės 21 d. Rezoliucijoje dėl Europos kosmoso politikos ¹, priimtoje ketvirtame bendrame jungtiniame Europos Sąjungos Tarybos ir Europos kosmoso agentūros tarybos posėdyje ministrų lygiu, kuri buvo įsteigta pagal Europos bendrijos ir Europos kosmoso agentūros bendrojo susitarimo ² 8 straipsnio 1 dalį (toliau – Kosmoso taryba), Taryba pripažino dabartinį ir galimą veiklos kosminės erdvės srityje indėlį į Lisabonos strategiją ekonomikos augimui ir užimtumui skatinti, nes dėl šios veiklos teikiamos technologijos ir paslaugos besiformuojančiai Europos žinių visuomenei bei prisidedama prie Europos sanglaudos, ir pabrėžė, kad kosminė erdvė yra svarbus Europos tvaraus vystymosi strategijos elementas.

¹ OL C 136, 2007 6 20, p. 1.

² OL L 261, 2004 8 6, p. 64.

- (3) 2008 m. rugsėjo 26 d. Rezoliucijoje Europos kosminės erdvės politikos plėtojimas ¹, priimtoje penktame bendrame jungtiniame Kosmoso tarybos posėdyje buvo pabrėžtas poreikis parengti tinkamas ES priemonės ir finansavimo schemas, atsižvelgiant į kosminės erdvės sektoriaus specifiką, poreikį stiprinti šio sektoriaus ir jo pramonės konkurencingumą bei būtinybę turėti subalansuotą pramonės struktūrą; ir sudaryti sąlygas tinkamoms ilgalaikėms Sąjungos investicijoms į su kosmine erdve susijusius mokslinius tyrimus ir tvarių kosminių įrenginių veikimą siekiant naudoti Sąjungai bei jos piliečiams, visų pirma atsižvelgiant į visas su kosmine erdve susijusios politikos pasekmes kitoje finansinėje perspektyvoje.
- (4) 2008 m. lapkričio 20 d. Europos Parlamento rezoliucijoje dėl Europos kosmoso politikos: Europa ir kosmosas ² pabrėžiama būtinybė rasti tinkamas ES priemonės ir Europos kosmoso politikos finansavimo schemas, kuriomis naudojantis būtų galima papildyti pagal Septintąją bendrąją Europos bendrijos mokslinių tyrimų ir technologijų plėtros ir demonstracinės veiklos programą (2007–2013 m.) (toliau – Septintoji bendroji programa) skiriamas lėšas, kad skirtingi ūkio subjektai galėtų planuoti ilgalaikius veiksmus vidutiniu ir ilguoju laikotarpiu bei pabrėžiama, kad rengiant kitą finansinę perspektyvą reikėtų atsižvelgti į tinkamas ES priemonės ir finansavimo schemas, siekiant užtikrinti ilgalaikes Sąjungos investicijas į mokslinius tyrimus kosmoso srityje ir tvarių kosmoso taikymo būdų naudojimą teikiant naudą Sąjungai ir jos piliečiams.

¹ OL C 268, 2008 10 23, p. 1.

² OL C 16 E, 2010 1 22, p. 57.

- (5) Globali aplinkos ir saugumo stebėsenos sistema (toliau – GMES) yra Žemės stebėsenos iniciatyva, kuriai vadovauja Sąjunga ir kuri įgyvendinama bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis ir Europos kosmoso agentūra (toliau – EKA). Jos pagrindinis tikslas – kontroliuojant Sąjungai teikti informavimo paslaugas, kurių dėka sudaroma prieiga prie tikslių aplinkos ir saugumo sričių duomenų ir kurios skirtos tenkinti vartotojų poreikius. Tuo pačiu metu taikant GMES turėtų būti kaip galima geriau išnaudotos inovacijų politikos galimybės pramonėje, mokslinių tyrimų ir technologijų plėtros galimybės Žemės stebėjimo srityje. GMES turėtų būti, be kita ko, pagrindinis paramos biologinės įvairovės bei ekosistemų valdymui ir klimato kaitos švelninimui bei prisitaikymui prie jos įrankis.
- (6) Siekiant tvaraus GMES įgyvendinimo tikslo būtina koordinuoti įvairių GMES veikloje dalyvaujančių partnerių veiklą ir sukurti, įsteigti bei turėti veikiančius stebėjimo pajėgumus, atitinkančius naudotojų reikalavimus, nedarant poveikio atitinkamiems nacionaliniams ir Europos saugumo reikalavimams.
- (7) Taigi komitetas turėtų padėti Komisijai užtikrinti Sąjungos, valstybių narių ir tarpvalstybinių agentūrų indėlį į GMES koordinavimą geriausiai išnaudodamas esamus pajėgumus ir nustatydamas trūkumus, kuriuos reikėtų pašalinti Sąjungos lygiu. Jis taip pat turėtų padėti Komisijai stebėti nuoseklų GMES įgyvendinimą. Jis turėtų stebėti politikos raidą ir sudaryti galimybes keistis gerąja patirtimi GMES srityje.

- (8) Komisija, kuriai turėtų padėti komitetas, turėtų būti atsakinga už GMES saugumo politikos įgyvendinimą. Tuo tikslu turėtų būti įsteigta speciali komiteto grupė (Saugumo taryba).
- (9) GMES turėtų būti nukreipta į naudotojus, taigi būtinas nuolatinis ir veiksmingas naudotojų dalyvavimas, ypač nustatant ir įteisinant paslaugos teikimo reikalavimus. Siekiant padidinti GMES vertę naudotojams, jų indėlis turėtų būti aktyviai skatinamas nuolat konsultuojantis su galutiniais viešojo ir privataus sektoriaus naudotojais. Taip pat turėtų būti įsteigta speciali įstaiga (Naudotojų forumas) siekiant, kad būtų lengviau nustatomi naudotojų reikalavimai, patikrinta paslaugos atitiktis reikalavimams ir koordinuojama GMES programa su jos viešojo sektoriaus naudotojais.
- (10) Siekdama nustatyti sistemą, pagal kurią būtų užtikrinama atvira prieiga prie visos informacijos, gautos teikiant GMES paslaugas, ir duomenų, surinktų naudojantis GMES infrastruktūra, suteikiant būtiną tos informacijos ir duomenų apsaugą, Komisijai pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 290 straipsnį turėtų būti suteikti įgaliojimai priimti deleguotus teisės aktus dėl GMES naudotojų registravimo ir licencijavimo sąlygų bei prieigos prie GMES duomenų ir informacijos apribojimo, atsižvelgiant į duomenų, reikalingų GMES, teikėjų duomenis ir informacijos politiką ir nedarant poveikio nacionalinėms taisyklėms ir procedūroms, taikomoms valstybės kontroliuojamai kosmoso ir *in situ* infrastruktūrai. Labai svarbu, kad parengiamųjų darbų metu Komisija tinkamai konsultuotųsi, įskaitant konsultacijas ekspertų lygiu.

- (11) Siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento ir šio reglamento pagrindu priimtų deleguotų teisės aktų įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai pagal deleguotuose teisės aktuose nustatytas sąlygas ir kriterijus priimti konkrečias priemones dėl prieigos prie informacijos, gautos teikiant GMES paslaugas, ir duomenų, surinktų naudojantis GMES infrastruktūra, apribojimo, taip pat atskiras priemones, atsižvelgiant į tam tikros informacijos ir duomenų slaptumą. Įgyvendinimo įgaliojimai taip pat Komisijai turėtų būti suteikti tam, kad ji koordinuotų valstybių narių savanoriškus įnašus ir galimą sąveiką su atitinkamomis nacionalinėmis, Sąjungos ir tarptautinėmis iniciatyvomis siekiant nustatyti maksimalią subsidijų bendro finansavimo dalį, priimtų priemones, pagal kurias nustatomi techniniai reikalavimai, kad būtų užtikrinama GMES kosmoso komponentui skirtos programos sistemos kontrolė ir vientisumas, kontroliuojama prieiga prie technologijų, kurios užtikrina GMES kosmoso komponentui skirtos programos saugumą, ir šios technologijos būtų tvarkomos, bei priimtų GMES metinę darbų programą.

Vadovaujantis SESV 291 straipsniu laikantis įprastos teisėkūros procedūros priimtu reglamentu iš anksto nustatomi valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai. Iki bus priimtas tas naujas reglamentas, toliau taikomas 1999 m. birželio 28 d. Tarybos sprendimas 1999/468/EB, nustatantis Komisijos naudojimosi jai suteiktais įgyvendinimo įgaliojimais tvarką¹, išskyrus reguliavimo procedūrą su tikrinimu, kuri yra netaikoma.

- (12) Kadangi GMES grindžiama Sąjungos, EKA ir valstybių narių partneryste, Komisija turėtų stengtis tęsti neseniai su EKA ir valstybėmis narėmis, turinčiomis atitinkamą kosminę erdvę, pradėtą dialogą.
- (13) GMES paslaugos reikalingos siekiant skatinti, kad privatus sektorius nuolat naudotųsi informacijos šaltiniais ir taip padeda įsitvirtinti rinkoje paslaugų teikėjams, kurių dauguma yra mažos ir vidutinės įmonės (toliau – MVI), taip sukuriant pridėtinę vertę.

¹ OL L 184, 1999 7 17, p. 23.

- (14) GMES apima kūrimo veiksmus ir praktinę veiklą. Kalbant apie praktinę veiklą, Trečioji Kosmoso taryba 2005 m. lapkričio 28 d. priimtose gairėse pritarė GMES priemonių įgyvendinimui etapais, remdamasi aiškiai nustatytais prioritetais, pradedant trijų skubių paslaugų tipų – reagavimo į ekstremalias situacijas, žemės paviršiaus ir jūros stebėsenos paslaugų – teikimo organizavimu.
- (15) Pirmosios reagavimo į ekstremalias situacijas ir žemės paviršiaus stebėsenos praktinės paslaugos buvo finansuojamos kaip parengiamieji veiksmai pagal 2002 m. birželio 25 d. Tarybos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 dėl Europos Bendrijų bendrajam biudžetui taikomo finansinio reglamento ¹ (toliau – Finansinis reglamentas) 49 straipsnio 6 dalies b punktą.
- (16) Be kūrimo veiksmų, finansuotų pagal kosmoso teminę sritį, įtrauktą į Septintąją bendrąją programą, Sąjungos veiksmai yra būtini laikotarpiu nuo 2011 m. iki 2013 m., siekiant užtikrinti parengiamųjų veiksmų tęstinumą ir organizuoti ilgalaikį praktinių paslaugų teikimą pakankamai techniniu požiūriu išvystytose srityse, kuriose buvo įrodyta, kad yra galimybė plėtoti susijusias į naudotojus orientuoto sektoriaus paslaugas.

¹ OL L 248, 2002 9 16, p. 1.

- (17) 2008 m. lapkričio 12 d. Komunikate „Globali aplinkos ir saugumo stebėsenos sistema (GMES). Mums rūpi saugesnė planeta“ Komisija pabrėžė požiūrį į GMES valdymą ir finansavimą ir pareiškė ketinanti pavesti techninį GMES įgyvendinimą specializuotiems subjektams, įskaitant EKA, kurios padėtis ir kompetencija yra unikalios, GMES kosmoso komponentui įgyvendinti.
- (18) Komisija, jei įmanoma, GMES paslaugų techninio įgyvendinimo koordinavimą turėtų pavesti kompetentingoms Sąjungos įstaigoms arba tarpvyriausybiniams organizacijoms, pavyzdžiui, Europos aplinkos agentūrai ir Europos vidutinės trukmės orų prognozių centrui.
- (19) Siekiant koordinuoti turimus Sąjungos ir jos valstybių narių pajėgumus, kad būtų geresnė parengtis stichinėms nelaimėms ir žmonių sukeltoms katastrofoms, reagavimas į jas ir atstatymas po šių katastrofų, kurios dažnai turi neigiamą poveikį ir aplinkai, reikalingos praktinės paslaugos ekstremalių situacijų valdymo ir humanitarinės pagalbos srityse. Kadangi dėl klimato kaitos ekstremalių situacijų skaičius gali padidėti, GMES bus svarbi priemonė remiant prisitaikymo prie klimato kaitos priemones. Todėl GMES paslaugos turėtų padėti teikti geoerdvinę informaciją siekiant padėti reagavimo į ekstremalias situacijas ir humanitarinės pagalbos srityse.

- (20) Žemės paviršiaus stebėsenos paslaugos yra svarbios biologinės įvairovės ir ekosistemų stebėsenai bei remia klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos priemonės, įvairių išteklių ir politikos sričių, daugelis kurių susiję su gamtine aplinka: dirvožemis, vanduo, žemės ūkis, miškai, energetika ir energijos naudojimas, užstatytos teritorijos, rekreacijos zonos, infrastruktūra ir transportas, valdymui. Praktinės žemės paviršiaus stebėjimo paslaugos, išplėtos bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis, trečiosiomis šalimis Europoje ir partneriais už Europos ribų bei Jungtinėmis Tautomis, reikalingos Europos ir pasauliniu lygiais.
- (21) GMES paslaugos jūros aplinkos srityje svarbios remiant integruotus Europos įvykių vandenynuose numatymo ir stebėsenos pajėgumus ir ateityje teikiant esminius su klimatu susijusių kintamųjų duomenis. Jie yra svarbus klimato kaitos stebėsenos, jūros aplinkos stebėsenos ir paramos transporto politikai elementas.
- (22) Atmosferos stebėsenos paslaugos svarbios stebint oro kokybę, atmosferos chemines savybes ir sudėtį. Jos taip pat yra svarbus klimato kaitos stebėsenos ir būsimo esminių su klimatu susijusių kintamųjų duomenų teikimo elementas. Būtina nuolat regioniniu ir pasaulio lygiais teikti informaciją apie atmosferos būklę.

- (23) Saugumo paslaugos yra svarbi GMES iniciatyvos dalis. Europai bus naudinga naudotis kosmoso ir *in situ* erdve remiant paslaugų, kurios padeda įveikti sunkumus, su kuriais Europa susiduria saugumo srityje, ypač sienų kontrolės, jūrų priežiūros ir paramos Sąjungos išorės veiksams srityse, įgyvendinimą.
- (24) Klimato kaitos stebėseną turėtų sudaryti galimybes prisitaikyti prie jos padarinių ir juos sušvelninti. Visų pirma ji turėtų prisidėti prie esminių su klimatu susijusių kintamųjų duomenų rinkimo, klimato analizės atlikimo ir prognozės dėl atitinkamo prisitaikymo ir švelninimo priemonių masto bei tam tikrų paslaugų teikimo.
- (25) Pagal šį reglamentą finansuojamas praktinių paslaugų teikimas priklauso nuo prieigos prie duomenų, surinktų naudojantis kosmoso infrastruktūra ir oro, jūros ir antžeminiais įrenginiais (*in situ* infrastruktūra) bei stebėjimo programomis. Todėl visiškai laikantis subsidiarumo ir proporcingumo principų turėtų būti užtikrinta prieiga prie reikiamų duomenų, o prireikus turėtų būti remiamas duomenų *in situ* rinkimas, galimai papildant esamus Sąjungos ir nacionalinius veiksmus. Reikia užtikrinti nuolatinę prieigą prie *in situ* ir kosminės erdvės stebėjimo infrastruktūros, įskaitant pagal EKA GMES kosmoso komponento programą (kontroliniai palydovai) specialiai sukurtą GMES skirtą kosmoso infrastruktūrą. Pirmieji kontroliniai palydovai turėtų pradėti pradinės praktinės veiklos etapą 2012 m.

- (26) Komisija turėtų užtikrinti su GMES susijusių mokslinių tyrimų ir technologijų plėtros veiksmų pagal Septintąją bendrąją programą, Sąjungos įnašą į GMES pradinę praktinę veiklą, GMES partnerių veiklos ir jau esančių struktūrų, pavyzdžiui, Europos duomenų centrų, veiksmų papildomumą.
- (27) GMES pradinė praktinė veikla turėtų būti įgyvendinama nuosekliai su kitų Sąjungos sričių politika, priemonėmis ir veiksmais, visų pirma su aplinkos, saugumo, konkurencingumo ir inovacijų, sanglaudos, mokslinių tyrimų, transporto, konkurencijos ir tarptautinio bendradarbiavimo politika, Europos globalios navigacijos palydovinių sistemų (toliau – GNSS) programa ir asmens duomenų apsauga. Be to, GMES duomenys turėtų išlikti suderinami su valstybių narių erdvinės informacijos duomenimis ir remti Sąjungoje erdvinės informacijos infrastruktūros, įsteigtos 2007 m. kovo 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2007/2/EB, sukuriančia Europos bendrijos erdvinės informacijos infrastruktūrą (INSPIRE)¹, plėtrą. GMES taip pat turėtų papildyti bendrosios aplinkos informacijos sistemą (toliau – SEIS) ir Sąjungos veiklą reagavimo į ekstremalias situacijas srityje.
- (28) GMES ir jos pradinė praktinė veikla turėtų būti laikomos Europos įnašu kuriant globalią Žemės stebėjimo sistemų sistemą (toliau – GEOSS), kurią rengia Žemės stebėjimo grupė (toliau – GEO).

¹ OL L 108, 2007 4 25, p. 1.

- (29) Europos ekonominės erdvės susitarime ir bendruosiuose susitarimuose su šalimis kandidatėmis ir potencialiomis šalimis kandidatėmis numatyta galimybė šioms šalims dalyvauti Sąjungos programose. Trečiųjų šalių ir tarptautinių organizacijų dalyvavimas turėtų būti galimas tuo tikslu sudarius tarptautinius susitarimus.
- (30) Šis reglamentas visai GMES pradinės praktinės veiklos trukmei biudžeto valdymo institucijai metinės biudžeto procedūros metu nustato orientacinio 107 mln. EUR dydžio finansinį paketą, kaip numatyta 2006 m. gegužės 17 d. Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos tarpinstitucinio susitarimo dėl biudžetinės drausmės ir patikimo finansų valdymo ¹ (toliau – Tarpinstitucinis susitarimas) 37 punkte. Numatyta, kad šis finansinis paketas bus papildomas 209 mln. EUR iš kosmoso temai pagal Septintąją bendrąją programą skirtų lėšų su GMES pradine praktine veikla susijusiems moksliniams tyrimams finansuoti ir jis turėtų būti valdomas vadovaujantis galiojančiomis taisyklėmis ir sprendimų priėmimo procedūromis, taikomomis vykdant Septintąją bendrąją programą. Šie du finansavimo šaltiniai turėtų būti valdomi koordinuotai siekiant užtikrinti nuoseklią pažangą įgyvendinant GMES.

¹ OL C 139, 2006 6 14, p. 1.

- (31) Finansinis paketas turi atitikti 2007–2013 m. daugiametės finansinės programos (toliau – DFP) 1a išlaidų pakategorės viršutinę ribą, tačiau 2011–2013 m. 1a išlaidų kategorijos marža yra labai nedidelė. Pabrėžtina, kad dėl metinių sumų bus sprendžiama kasmetės biudžeto sudarymo procedūros metu laikantis Tarpinstitucinio susitarimo 37 punkto.
- (32) Jei įmanoma, finansavimas turėtų būti padidintas, kad šiuo metu galiojančios DFP laikotarpiu kosmoso komponentui galėtų būti skiriami įsipareigojimų asignavimai. Konkrečiai tai susiję su A serijos kontrolinių palydovų veikla, B serijų pradžia ir pagrindinių C serijos kontrolinių palydovų dalių įsigijimu.
- (33) Tuo tikslu atlikdama dabartinės DFP laikotarpio vidurio peržiūrą Komisija dar iki 2010 m. pabaigos visame Sąjungos biudžete 2007–2013 m. DFP laikotarpiui turėtų numatyti papildomo GMES finansavimo galimybę.
- (34) Papildomo finansavimo, kuris papildytų jau numatytą 107 mln. EUR sumą, skyrimą šiam reglamentui reikėtų svarstyti atsižvelgiant į diskusijas dėl Europos kosmoso politikos ateities, ypač dėl viešųjų pirkimų ir valdymo.

- (35) Per pirmąjį 2011 m. pusmetį Komisija, nedarydama poveikio derybų dėl 2014–2020 m. DFP rezultatams, taip pat turėtų pateikti ilgalaikę finansavimo strategiją būsimam DFP laikotarpiui.
- (36) Rengdama finansinį programavimą Komisija turėtų pasirūpinti, kad būtų išlaikytas duomenų tęstinumas vykdant GMES pradinę praktinę veiklą (2011–2013 m.) ir jiems pasibaigus ir kad paslaugomis galima būtų naudotis nuolatos ir be apribojimų.
- (37) Pagal Finansinį reglamentą valstybės narės, trečiosios šalys ir tarptautinės organizacijos turėtų turėti galimybę prisidėti prie programų pagal atitinkamus susitarimus.
- (38) GMES informacija turėtų būti visa atvirai prieinama nedarant poveikio atitinkamiems saugumo reikalavimams arba valstybių narių ir kitų organizacijų, teikiančių duomenis ir informaciją GMES, su duomenimis susijusiai politikai. To reikia siekiant propaguoti naudojimąsi ir dalijimąsi Žemės stebėjimo duomenimis ir informacija laikantis SEIS, INSPIRE ir GEOSS principų. Suteikiant visišką ir atvirą prieigą prie duomenų taip pat reikėtų atsižvelgti į dabar teikiamus komercinius duomenis ir skatinti Žemės stebėjimo rinkų Europoje stiprinimą, ypač susijusio į naudotojus orientuotų paslaugų sektoriaus, siekiant skatinti ekonomikos augimą ir užimtumą.

- (39) Vadovaujantis 2009 m. spalio 28 d. Komisijos komunikatu „Globali aplinkos ir saugumo stebėsenos sistema (GMES). Su kosmine infrastruktūra susiję uždaviniai ir tolesni veiksmai“ turėtų būti vykdoma atviro naudojimosi visais kontrolinių palydovų duomenimis politika taikant nemokamo licencijavimo ir prieigos internetu sistemą bei atsižvelgiant į saugumo aspektus. Taikant tokį metodą siekiama, kad kontrolinių palydovų duomenis galima būtų naudoti kuo didesniai įrenginių skaičiui, ir jis būtų skirtas informacijos, grindžiamos galutiniais naudotojams skirtais Žemės stebėjimo duomenimis, įsisavinimui skatinti.
- (40) Pagal šį reglamentą finansuojami veiksmai turėtų būti stebimi ir vertinami, kad juos būtų galima patikslinti.
- (41) Taip pat reikėtų imtis atitinkamų priemonių siekiant užkirsti kelią pažeidimams ir sukčiavimui ir būtinų veiksmų siekiant išieškoti prarastas, nepagrįstai sumokėtas ar neteisingai panaudotas lėšas pagal 1995 m. gruodžio 18 d. Tarybos reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos ¹, 1996 m. lapkričio 11 d. Tarybos reglamentą (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 dėl Komisijos atliekamų patikrinimų ir inspektavimų vietoje siekiant apsaugoti Europos Bendrijų finansinius interesus nuo sukčiavimo ir kitų pažeidimų ² ir 1999 m. gegužės 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1073/1999 dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) atliekamų tyrimų ³.

¹ OL L 312, 1995 12 23, p. 1.

² OL L 292, 1996 11 15, p. 2.

³ OL L 136, 1999 5 31, p. 1.

- (42) Kadangi šio reglamento tikslo, t.y. GMES programos įsteigimo ir jos pradinės praktinės veiklos pradžios, valstybės narės negali deramai pasiekti, nes GMES pradinė praktinė veikla bus atliekama ir visos Europos lygiu bei priklausys nuo koordinuoto paslaugų teikimo visose valstybėse narėse, jo įgyvendinimas turi būti koordinuojamas Sąjungos lygiu, ir kadangi dėl veiksmo masto to tikslo būtų geriau siekti Sąjungos lygiu, laikydamosi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti, ypač atsižvelgiant į Komisijos kaip į nacionalinių veiksmų koordinadorės vaidmenį,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Dalykas

Šiuo reglamentu patvirtinama Europos Žemės stebėsenos programa, vadinama GMES, ir jos pradinės praktinės veiklos įgyvendinimo taisyklės laikotarpiu nuo 2011 m. iki 2013 m.

2 straipsnis

GMES taikymo sritis

1. GMES programa grindžiama pagal 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą Nr. 1982/2006/EB dėl Europos bendrijos mokslinių tyrimų, technologinės plėtros ir demonstracinės veiklos septintosios bendrosios programos (2007–2013 m.)¹ ir EKA GMES kosmoso komponento programą atliktais moksliniais tyrimais.
2. GMES programą sudaro:
 - a) paslaugų, kuriomis užtikrinama prieiga prie informacijos remiant šias sritis, komponentas:
 - atmosferos stebėsenos;
 - klimato kaitos stebėsenos remiant prisitaikymo prie jos ir jos švelninimo politiką;

¹ OL L 412, 2006 12 30, p. 1.

- ekstremalių situacijų valdymo;
 - žemės paviršiaus stebėsenos;
 - jūros aplinkos stebėsenos;
 - saugumo;
- b) kosmoso komponentas, kuriuo užtikrinamas tvarus stebėjimas iš kosmoso a punkte nurodytose paslaugų srityse;
- c) *in situ* komponentas, kuriuo užtikrinami stebėjimai oro, jūros ir antžeminiiais stebėjimo įrenginiais a punkte nurodytose paslaugų srityse.

3 straipsnis

GMES pradinė praktinė veikla 2011–2013 m.

1. GMES pradinė praktinė veikla vykdoma laikotarpiu nuo 2011 m. iki 2013 m. ir gali apimti praktinius veiksmus šiose srityse:
 - 1) 2 straipsnio 2 dalies a punkte nurodytos paslaugų sritys;
 - 2) pagalbos naudotojams įsisavinti paslaugas priemonės;

- 3) prieiga prie duomenų;
 - 4) parama *in situ* duomenų rinkimui;
 - 5) GMES kosmoso komponentas.
2. 1 dalyje nurodytų praktinių veiksmų tikslai apibrėžti priede.

4 straipsnis

Organizacinės priemonės

1. Komisija užtikrina GMES programos veiksmų koordinavimą nacionaliniu, Sąjungos ir tarptautiniu lygiais, ypač su GEOSS veikla. GMES įgyvendinimas ir praktinė veikla grindžiami Sąjungos ir valstybių narių partneryste laikantis atitinkamų jų taisyklių ir procedūrų. Valstybių narių savanoriški įnašai ir galimos sąveikos su atitinkamomis nacionalinėmis, Sąjungos ir tarptautinėmis iniciatyvomis turi būti koordinuojami pagal 16 straipsnio 5 dalyje nurodytą patariamąją procedūrą.

2. Komisija administruoja lėšas, skirtas šiuo reglamentu nustatytiems veiksams finansuoti, pagal Finansinį reglamentą ir pagal 16 straipsnio 4 dalyje nurodytą valdymo procedūrą. Ji turi užtikrinti, kad GMES programa papildytų ir derėtų su kitomis Sąjungos politikos sritimis, priemonėmis ir veiksmis, susijusiais visų pirma su aplinkos, saugumo, konkurencingumo ir inovacijų, sanglaudos politika, mokslinių tyrimų (ypač su pagal Septintąją bendrąją programą vykdomais su GMES susijusiais veiksmis, nedarant poveikio Sprendimui Nr. 1982/2006/EB), transporto ir konkurencijos bei tarptautinio bendradarbiavimo politika, Europos globalios navigacijos palydovinių sistemų (GNSS) programomis, asmens duomenų apsauga ir galiojančiomis intelektinės nuosavybės teisėmis, Direktyva 2007/2/EB, bendrąja aplinkos informacijos sistema (SEIS) ir Sąjungos veiksmis reagavimo į ekstremalias situacijas srityje.
3. Kadangi GMES yra į naudotojus nukreipta programa, Komisija turi užtikrinti, kad paslaugų specifikacijos atitiktų naudotojų poreikius. Tuo tikslu ji sukuria skaidrų pastovaus naudotojų dalyvavimo ir konsultavimosi su jais mechanizmą, kuris padėtų nustatyti naudotojų poreikius Sąjungos ir nacionaliniu lygiais. Komisija turi užtikrinti atitinkamų valstybių narių, trečiųjų šalių ir tarptautinių organizacijų viešojo sektoriaus naudotojų koordinavimą. Komisija savarankiškai, pasikonsultavusi su Naudotojų forumu, nustato reikalavimus paslaugų duomenims.

4. GMES kosmoso komponento techninis koordinavimas ir įgyvendinimas perduodamas EKA, prireikus pasitelkiant Europos meteorologinių palydovų eksploatavimo organizaciją (EUMETSAT).
5. Komisija, prireikus, GMES paslaugų techninio įgyvendinimo koordinavimą paveda kompetentingoms Sąjungos įstaigoms arba tarpvyriausybiniams organizacijoms.

5 straipsnis

Paslaugų teikimas

1. Komisija imasi atitinkamų priemonių siekdama užtikrinti veiksmingą konkurenciją teikiant GMES paslaugas ir skatinti MVĮ dalyvavimą. Komisija palengvina naudojimąsi GMES paslaugų rezultatais siekdama vystyti susijusį ir naudotojus orientuotą paslaugų sektorių.
2. GMES paslaugos teikiamos decentralizuotai, prireikus, apima Europos lygiu esamus valstybių narių kosminių, *in-situ* ir referencinių duomenų bankus ir pajėgumus taip išvengiant dubliavimosi. Vengiama įsigyti naujus duomenis, kurie dubliuotų esamus šaltinius, nebent naudojimasis esamais ar atnaujinamais duomenų rinkiniais yra techniškai neįmanomas arba neekonomiškas.

3. Komisija, atsižvelgdama į Naudotojų forumo nuomonę, gali apibrėžti arba įteisinti atitinkamas pagal GMES programą renkamų duomenų sertifikavimo procedūras. Šios procedūros yra skaidrios, patikrinamos ir audituojamos siekiant naudotojui užtikrinti autentiškumą, atsekamumą ir duomenų vientisumą. Komisija užtikrina, kad šios procedūros būtų įgyvendinamos nustatant sutartines sąlygas su GMES paslaugų operatoriais.
4. Kiekvienais metais Komisija pateikia ataskaitą apie įgyvendinant šį straipsnį pasiektus rezultatus.

6 straipsnis

Sjungos finansavimo formos

1. Sąjungos finansavimas gali būti teikiamas tokiomis teisinėmis formomis:
 - a) susitarimais dėl įgaliojimų perdavimo;
 - b) subsidijomis;
 - c) viešųjų pirkimų sutartimis.

2. Teikiant Sąjungos finansavimą užtikrinama tikra konkurencija, skaidrumas ir sudaromos vienodos galimybės. Kai tai yra pateisinama, Sąjungos subsidijos gali būti teikiamos specialiomis formomis, įskaitant bendruosius partnerystės susitarimus, veiklos bendrą finansavimą ar veiklos subsidijas. Bendro Europos intereso tikslų siekiančioms įstaigoms veiklos subsidijoms negali būti taikomos Finansinio reglamento nuostatos dėl laipsniško finansavimo mažinimo. Subsidijoms nustatoma maksimali bendro finansavimo dalis laikantis 16 straipsnio 4 dalyje nurodytos valdymo procedūros.
3. Pasirašius sutartis Komisija teikia ataskaitas apie Sąjungos fondų lėšų skyrimą kiekvienam iš 3 straipsnio 1 dalyje nurodytų veiksmų ir apie viešųjų pirkimų konkursų vertinimo procesą bei rezultatus ir pagal šį straipsnį sudarytas sutartis.

7 straipsnis

Trečiųjų šalių dalyvavimas

3 straipsnyje nurodytuose praktiniuose veiksmuose gali dalyvauti šios šalys:

- 1) Europos laisvosios prekybos asociacijos (ELPA) šalys, kurios yra Europos ekonominės erdvės (EEE) Susitariančiosios Šalys pagal EEE susitarime nustatytas sąlygas;

- 2) šalys kandidatės, taip pat potencialios šalys kandidatės, įtrauktos į stabilizavimo bei asociacijos procesą pagal su tomis šalimis sudarytus bendruosius susitarimus ar Asociacijos sutarties protokolą, nustatančius bendruosius tų šalių dalyvavimo Sąjungos programose principus;
- 3) Šveicarijos Konfederacija, kitos 1 ir 2 punktuose nenurodytos trečiosios šalys ir tarptautinės organizacijos pagal Sąjungos su tokiomis trečiosiomis šalimis ar tarptautinėmis organizacijomis sudarytus susitarimus, laikantis SESV 218 straipsnio, kuriame nustatytos jų dalyvavimo sąlygos ir išsamios taisyklės.

8 straipsnis

Finansavimas

1. Finansinis paketas, skiriamas 3 straipsnio 1 dalyje nurodytiems praktiniams veiksams įgyvendinti, yra 107 mln. EUR.
2. Kiekvienais metais biudžeto valdymo institucija skiria asignavimus, neviršydama DFP nustatytų ribų.

3. Trečiosios šalys ir tarptautinės organizacijos taip pat gali skirti papildomų lėšų GMES programai.

Pirmoje pastraipoje nurodytos papildomos lėšos laikomos asignuotosiomis pajamomis pagal Finansinio reglamento 18 straipsnį.

9 straipsnis

GMES duomenų ir informacijos politika

1. Duomenų ir informacijos politikos, susijusios su pagal GMES programą finansuojamais veiksmais, tikslai yra šie:
- a) skatinimas naudoti ir dalytis GMES informacija ir duomenimis;
 - b) atvira prieiga prie visos informacijos, gautos teikiant GMES paslaugas, ir duomenų, surinktų naudojantis GMES infrastruktūra, laikantis atitinkamų tarptautinių susitarimų, saugumo reikalavimų ir licencijavimo sąlygų, įskaitant registravimą ir naudotojų licencijų pripažinimą;
 - c) Žemės stebėjimo rinkų Europoje stiprinimas (ypač susijusio į naudotojus orientuotų paslaugų sektoriaus) siekiant skatinti ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą;
 - d) prisidėjimas prie GMES duomenų ir informacijos teikimo tvarumo ir tęstinumo;

- e) parama Europos akademinėms, technologijas plėtojančioms ir naujoves diegiančioms bendruomenėms.

2. Siekdama nustatyti sistemą, pagal kurią būtų užtikrinama galimybė gauti GMES informaciją ir įgyvendinti 1 dalies b punkte nurodytą su duomenimis susijusios politikos tikslą, suteikiant būtiną informacijos, gautos teikiant GMES paslaugas, ir duomenų, surinktų naudojantis GMES infrastruktūra, apsaugą, Komisija, naudodamasi teise priimti deleguotus teisės aktus pagal 10 straipsnį bei laikydamasi 11 ir 12 straipsniuose nustatytų sąlygų gali patvirtinti šias priemones, atsižvelgdama į GMES reikalingų teikėjų duomenis ir informacijos politiką, nedarydama poveikio nacionalinėms taisyklėms ir procedūroms, taikomoms valstybės kontroliuojamai kosmoso ir *in situ* infrastruktūrai:

- a) GMES naudotojų registravimo ir licencijavimo sąlygų nustatymo priemonės;
- b) kriterijų, susijusių su apribojimu naudotis informacija, gauta teikiant GMES paslaugas, ir duomenimis, surinktais naudojantis GMES infrastruktūra, nustatymo priemonės.

10 straipsnis

Delegavimas

1. Komisijai suteikiami įgaliojimai priimti 9 straipsnio 2 dalyje nurodytus deleguotus teisės aktus iki 2013 m. gruodžio 31 d.
2. Kai tik Komisija priima deleguotą teisės aktą, apie tai ji tuo pačiu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.
3. Įgaliojimai priimti deleguotus teisės aktus Komisijai suteikiami laikantis 11 ir 12 straipsniuose nustatytų sąlygų.

11 straipsnis

Delegavimo atšaukimas

1. Europos Parlamentas arba Taryba bet kuriuo metu gali atšaukti 9 straipsnio 2 dalyje nurodytą įgaliojimų delegavimą.
2. Institucija, pradėjusi vidaus procedūrą, kad nuspręstų, ar atšaukti įgaliojimų delegavimą, stengiasi informuoti kitą instituciją ir Komisiją per protingą terminą iki galutinio sprendimo priėmimo dienos, nuroydamą deleguotus įgaliojimus, kurie galėtų būti atšaukti, ir galimas atšaukimo priežastis.

3. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiamas tame sprendime nurodytų įgaliojimų delegavimas. Jis įsigalioja nedelsiant arba vėlesnę jame nurodytą datą. Sprendimas neturi poveikio jau galiojančių deleguotų teisės aktų galiojimui. Jis skelbiamas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

12 straipsnis

Prieštaravimai dėl deleguotų teisės aktų

1. Europos Parlamentas arba Taryba gali pareikšti prieštaravimus dėl deleguoto teisės akto per du mėnesius nuo pranešimo dienos.

Europos Parlamento ar Tarybos iniciatyva tas laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.

2. Jei pasibaigus tam laikotarpiui nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškė prieštaravimų dėl deleguoto teisės akto, jis skelbiamas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* ir įsigalioja jo nuostatose nurodytą dieną.

Deleguotas teisės aktas gali būti skelbiamas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* ir įsigalioja iki to laikotarpio pabaigos, jeigu tiek Europos Parlamentas, tiek Taryba informavo Komisiją, kad nepareikš prieštaravimų.

3. Jeigu Europos Parlamentas ar Taryba pareiškia prieštaravimų dėl deleguoto teisės akto, šis aktas neįsigalioja. Prieštaravimą pareiškusi institucija nurodo prieštaravimo dėl deleguoto teisės akto priežastis.

13 straipsnis

Duomenų ir informacijos politikos bei GMES komponentų ir informacijos saugumo valdymo įgyvendinimo priemonės

1. Remiantis 9 straipsnio 2 dalies b punkte nurodytais kriterijais Komisija, laikydamasi 16 straipsnio 3 dalyje nurodytos reguliavimo procedūros, patvirtina konkrečias priemones dėl prieigos prie informacijos, gautos teikiant GMES paslaugas, ir duomenų, surinktų naudojantis GMES infrastruktūra, apribojimo.
2. Komisija užtikrina bendrą GMES komponentų ir paslaugų saugumo koordinavimą, atsižvelgdama į poreikį prižiūrėti ir suderinti visų jos elementų saugumo reikalavimus nedarant poveikio nacionalinėms taisyklėms ir procedūroms, taikomoms valstybės kontroliuojamai kosmoso ir *in situ* infrastruktūrai. Visų pirma Komisija, laikydamasi 16 straipsnio 3 dalyje nurodytos reguliavimo procedūros, patvirtina priemones, pagal kurias nustatomi techniniai reikalavimai, kad būtų užtikrinama GMES kosmoso komponentui skirtos programos sistemos kontrolė ir vientisumas, kontroliuojami prieiga prie technologijų, kurios užtikrina GMES kosmoso komponentui skirtos programos saugumą, ir tų technologijų tvarkymas.

14 straipsnis

Stebėsena ir vertinimas

1. Komisija atlieka 3 straipsnio 1 dalyje nurodytų praktinių veiksmų įgyvendinimo stebėseną ir vertinimą.
2. Komisija ne vėliau kaip 2012 m. gruodžio 31 d. pateikia tarpinio vertinimo ataskaitą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui bei Regionų komitetui ir ne vėliau kaip 2015 m. gruodžio 31 d. – *ex post* vertinimo ataskaitą.

15 straipsnis

Įgyvendinimo priemonės

1. Komisija priima metinę darbų programą pagal Finansinio reglamento 110 straipsnį ir 2002 m. gruodžio 23 d. Komisijos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 2342/2002, nustatančio išsamias Tarybos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 dėl Europos Bendrijų bendrajam biudžetui taikomo finansinio reglamento įgyvendinimo taisykles ¹, 90 ir 166 straipsnius, laikydamosi šio reglamento 16 straipsnio 4 dalyje nurodytos valdymo procedūros.

¹ OL L 357, 2002 12 31, p. 1.

2. GMES programos finansavimui skirtos lėšos taip pat gali būti skiriamos padengti išlaidas, susijusias su pasirengimo, stebėsenos, kontrolės, audito ir vertinimo veikla, kuri tiesiogiai būtina GMES programai valdyti ir jos tikslams pasiekti, ir visų pirma susijusias su tyrimais, posėdžiais, informavimo ir skelbimo veiksmais, ir visas kitas techninės ir administracinės pagalbos išlaidas, kurias Komisija gali patirti valdydama GMES programą.

16 straipsnis

GMES komitetas

1. Komisijai padeda komitetas (toliau – GMES komitetas).
2. GMES komitetas gali rengti specialios sudėties posėdžius, kuriuose būtų sprendžiami konkretūs klausimai, visų pirma su saugumu susiję klausimai (Saugumo valdyba).
3. Kai pateikiama nuoroda į šią dalį, taikomi Sprendimo 1999/468/EB 5 ir 7 straipsniai, atsižvelgiant į jo 8 straipsnį.

Sprendimo 1999/468/EB 5 straipsnio 6 dalyje nurodytas laikotarpis yra du mėnesiai.

4. Kai pateikiama nuoroda į šią dalį, taikomi Sprendimo 1999/468/EB 4 ir 7 straipsniai, atsižvelgiant į jo 8 straipsnį.

Sprendimo 1999/468/EB 4 straipsnio 3 dalyje nurodytas laikotarpis yra du mėnesiai.

5. Kai pateikiama nuoroda į šią dalį, taikomi Sprendimo 1999/468/EB 3 ir 7 straipsniai, atsižvelgiant į jo 8 straipsnį.

17 straipsnis

Naudotojų forumas

1. Naudotojų forumas steigiamas kaip speciali įstaiga. Jis pataria Komisijai nustatant ir įteisinant naudotojų poreikius ir koordinuojant GMES programą su jos viešojo sektoriaus naudotojais.
2. Naudotojų forumui pirmininkauja Komisija. Jį sudaro valstybių narių paskirti GMES viešojo sektoriaus naudotojai.
3. Komisija Naudotojų forumui teikia sekretoriato paslaugas.
4. Naudotojų forumas priima darbo tvarkos taisykles.
5. GMES komitetui teikiama išsami informacija apie Naudotojų forumo nuomones dėl GMES programos įgyvendinimo.

18 straipsnis

Sąjungos finansinių interesų apsauga

1. Komisija užtikrina, kad, įgyvendinant pagal šį reglamentą finansuojamus veiksmus, Sąjungos finansiniai interesai būtų apsaugoti taikant sukčiavimo, korupcijos ir bet kokios kitos neteisėtos veiklos prevencijos priemones, vykdant veiksmingus patikrinimus ir išieškant nepagrįstai išmokėtas sumas, o nustačius pažeidimus – taikant veiksmingas, proporcingas ir atgrasančias sankcijas pagal Reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 2988/95, Reglamentą (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 ir Reglamentą (EB) Nr. 1073/1999.
2. Pagal šį reglamentą finansuojamiems Sąjungos veiksmams taikomas Reglamento (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 1 straipsnio 2 dalyje nurodytas „pažeidimo“ terminas, kuris reiškia bet kokią Sąjungos teisės nuostatos pažeidimą arba bet kokią sutartinio įsipareigojimo neįvykdymą, kylantį dėl ūkio subjekto veiksmo arba neveikimo, dėl kurio nepagrįstomis išlaidomis yra arba būtų padaryta žalos Europos Sąjungos bendrajam biudžetui.
3. Pagal šį reglamentą sudarytuose susitarimuose, įskaitant susitarimus su dalyvaujančiomis trečiosiomis šalimis ir tarptautinėmis organizacijomis, numatyta, kad Komisija ar bet koks jos įgaliotas atstovas atlieka priežiūrą ir finansų kontrolę, o Audito Rūmai – auditą, kuris, prireikus, atliekamas vietoje.

19 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Strasbūre

Europos Parlamento vardu

Pirmininkas

Tarybos vardu

Pirmininkas

PRIEDAS

GMES pradinės praktinės veiklos 2011–2013 m. tikslai

3 straipsnio 1 dalyje nurodyti praktiniai veiksmai padeda siekti šių tikslų:

- 1) reagavimo į ekstremalias situacijas paslaugos, grindžiamos Europoje vykdoma veikla, kuri užtikrina, kad Žemės stebėjimo duomenys ir išvestiniai produktai būtų pateikti subjektams, reaguojantiems į ekstremalias situacijas tarptautiniu, Europos, nacionaliniu ir regioniniu lygiais įvairių tipų nelaimių, įskaitant meteorologinius pavojus (štrmus, gaisrus ir potvynius), geofizinių pavojų (žemės drebėjimus, cunamius, ugnikalnių išsiveržimus ir nuošliaužas), žmogaus sąmoningai ir atsitiktinai sukeltų ir kitų humanitarinių katastrofų atžvilgiu. Kadangi dėl klimato kaitos ekstremalių situacijų gali daugėti, GMES reagavimas į ekstremalias situacijas bus svarbi parama prisitaikymo prie klimato kaitos priemonėms šioje srityje kaip dalis prevencijos, parengties, reagavimo ir atstatymo veiksmų Europoje;
- 2) žemės paviršiaus stebėsenos paslaugos, kuri užtikrina, kad Žemės stebėjimo duomenys ir išvestiniai produktai būtų prieinami ir naudingi Europos, nacionalinėms, regioninėms ir tarptautinėms valdžios institucijoms, atsakingoms už pasaulio ir vietos aplinkos – biologinės įvairovės, dirvožemio, vandens, miškų ir nacionalinių išteklių – stebėseną, taip pat aplinkos politikos įgyvendinimą, geografinės informacijos rinkimą, žemės ūkį, energetiką, miestų planavimą, infrastruktūrą ir transportą. Žemės paviršiaus stebėsenos paslaugos apima klimato kaitos kintamųjų stebėseną;

- 3) jūros stebėsenos paslaugos, kuria teikiama informacija apie pasaulio vandenynų ir Europos regioninių sričių fizinę vandenynų ir jūrų ekosistemų būklę. GMES jūrų paslaugų taikymo sritis apima jūrų saugumą, jūros aplinką ir pakrančių regionus, jūros išteklius bei sezoninę meteorologinę prognozę ir klimato stebėseną;
- 4) atmosferos aplinkosaugos paslaugos, kuri užtikrina oro kokybės stebėseną Europos mastu bei atmosferos cheminę sudėtį pasaulio mastu. Jas pasitelkiant visų pirma teikiama informacija apie oro kokybės stebėsenos sistemas vietos ir nacionaliniu mastu ir turėtų būti prisidedama prie atmosferos cheminių savybių su klimatu susijusių kintamųjų duomenų stebėsenos;
- 5) saugumo paslaugos, kuria teikiama naudinga informacija, kuri padės įveikti sunkumus, su kuriais Europa susiduria saugumo srityje, ypač sienų kontrolės, jūrų priežiūros ir paramos ES išorės veiksams srityse;
- 6) klimato kaitos stebėsenos, kuri sudaro galimybes prisitaikyti prie klimato kaitos sukeltų padarinių ir juos sušvelninti. Ypač ji turėtų prisidėti renkant esminius su klimatu susijusių kintamųjų duomenis, atliekant klimato analizę ir prognozę dėl atitinkamo prisitaikymo ir švelninimo priemonių masto bei teikiant tam tikras paslaugas;

- 7) priemonės padėti naudotojams įsisavinti paslaugas, kurios apima techninių sąveikos priemonių, pritaikytų specifinei naudotojų aplinkai, diegimą, mokymą, komunikaciją ir į naudotojus orientuotų paslaugų sektoriaus vystymą;
- 8) prieigos prie duomenų, kuri užtikrina, kad Žemės stebėjimo duomenys, gauti iš plataus masto Europos misijų ir kito tipo stebėsenos infrastruktūros būtų renkami ir pateikiami GMES tikslų įgyvendinimui;
- 9) *in-situ* komponento, kuris užtikrina *in situ* duomenų rinkimo ir su GMES paslaugomis susijusios *in-situ* prieigos prie duomenų koordinavimas;
- 10) GMES pradinės praktinės veiklos, kuri užtikrina GMES kosmoso komponento, kurį sudaro kosmose esanti Žemės stebėjimo infrastruktūra ir kuriuo siekiama užtikrinti Žemės sistemų (įskaitant sausumos paviršius, atmosferą ir vandenynus) stebėjimą, priemonių vykdymas ir plėtra. GMES pradinė praktinė veikla remiasi esama ar planuojama nacionaline ir Europos kosmoso infrastruktūra ir pagal GMES kosmoso komponento programą sukurta kosmoso infrastruktūra.
